

СУДЊИ ДАН

[Српски – Serbian – صربي]

Ахмед Ферид

Ревизија и обрада:

Ирфан Клиџа

Амра Дацић

Љубица Јовановић

Фејзо Радончић

2015 - 1436

IslamHouse.com

﴿يوم القيامة﴾

« باللغة الصربية »

أحمد فريد

مراجعة :

عرفان كليسا

عمرة دانسيثش

يوفانو فيتس ليوبيتسا

فيزو رادوتشيش

2015 - 1436

IslamHouse.com

СУДЊИ ДАН

Страшније од смрти и загробне патње је ишчекивање тренутка када ће се дунути у рог, проживети из гробова, изаћи пред Свемогућег Господара ради полагања рачуна за учињена дела на овом свету која ће бити стављена на вагу и извагана, затим прелазак преко сират-ћуприје и чекати прозив да се саопшти коначна пресуда и види да ли ће човек бити од оних срећних или несрећних.

За сва ова стања и ужасе прво се мора знати, затим, у њих чврсто веровати и коначно о њима непрекидно размишљати, с циљем да у срцу побудиш мотиве за спремање на такав пут.

Нажалост, већину људи, веровање у онај свет никада није гануло у срце, а нису ни, у дубини своје душе у њега искрено поверовали. Најбољи доказ за то је њихово толико припремање за летњу жегу и зимски мраз, заборављајући на припремање за паклену жегу и мраз који ће им причињавати толико патњи и ужаса. Штавише, уколико их упиташ за онај свет, чак и ако језиком потврде да у њега верују, то ће им порећи

срце. Они подсећају на онога ко је упозорен да је пред њим затрована храна, па ономе ко га је упозорио каже да је то истина, а онда потом, пружи руку према њој да једе, потврђујући истину језиком, а поричући је делом, заборављајући да је порицање делом горе од порицања језиком.

Замисли себе да си проживљен и да устајеш из гроба, запрепаштен од жестоке вриске и да сав блед од страха очекујеш позив, након што је и сав други свет, на један зов устао из гробова, после толико патњи, ужаса, брига, неизвесности и ишчекивања шта ће се на крају десити! Размисли добро о речима Узвишеног:

И у рог ће се дунути, и умреће они на небесима и они на Земљи, остаће само они које буде Бог одабрао; после ће се у рог по други пут дунути и они ће, одједном, устати и чекати. (Кур'ан, поглавље Скупови, 68)

Замисли само колико ће сви бити понизни, уплашени и немоћни у ишчекивању како ће им бити пресуђено; да буду вечити срећници или вечити несрећници! Замисли да ћеш и ти бити међу њима, потиштен као што су и они потиштени, уплашен, као

што су и они уплашени и збуњен, као што су и они збуњени! Замисли само како ћеш се осећати, када више ништа не буде као пре; када Земља буде замењена другом земљом, када ни небеса не буду она иста, када се Сунце угаси и када Месец сјај изгуби, када Земља потамни, када се људи, голи и боси, укочених погледа, почну гурати и када им од страха буду пуцала срца! Замисли сиромашу један, колико ће само дуг дан и ишчекивање бити, колико ће стида пред Господаром Свемоћним од разоткривања срамоте бити, док го, бос, јадан, понизан, збуњен, избезумљен и од чуда запањен, будеш ишчекивао каква ће ти пресуда бити; да ти се каже да си срећан или несрећан! Зато добро размисли о свему овоме, јер су то исувише озбиљне ствари! Припремај се одмах за тај велики дан, који се неће моћи избећи и који је тако близу. За Судњи дан каже Узвишени:

...када ће свака дојиља оно што доји заборавити, а свака трудница свој плод побаци, а ти гледати људе пијане, а они неће бити пијани, већ ће тако изгледати зато што ће Божија казна страшна бити. (Кур'ан, Ходочашће, 2)

Тога дана ће небо расцепљено бити, звезде ће од страха расасуте бити, небеска тела ће попадати,

Сунце ће сјај изгубити, планине ће се покренути, стеоне камиле ће без пастира остати, дивље животиње ће бити сакупљене, мора ватром напуњена, душе са телима ће бити спарене, Пакао распламсат, а Рај примакнут!

Будући да ће се на Судњем дану десити многи догађаји, Бог је по сваком том догађају назвао и Судњи дан, тако да за свако име има и значење. Зато се тај дан назива: Даном стајања, Даном жалости, Даном потреса, Даном догађаја, Даном катастрофе, Даном несвестице, Даном стрепње, Даном несреће, Даном највеће несреће, Даном заглушујуће буке, Даном сусрета, Даном награде, Даном претње, Даном смотре, Даном одлуке, Даном вере и Даном проживљења.

Нека је, зато, тешко немарнима! Узвишени нам шаље најодабранијег Посланика, објављује јасну Књигу, у њој нам описује Судњи дан, а затим нас упозорава на наш немар па каже:

Људима се ближи час полагања рачуна њиховог, а они, безбрижни, не маре за то. И не дође им ниједна нова опомена од Господара њихова

**којој се, слушајући је, не подсмехују срца
расејаних. (Кур'ан, Веровесници, 1-2)**

Он нас, затим, упозорава на близину Судњег дана, па каже:

**Ближи се час и Месец се распопутио!
(Кур'ан, Месец, 1)**

**Они мисле да је он далеко, а Ми знамо да је
близу. (Кур'ан, Степени, 6-7)**

**А ти не знаш, можда је Смак света близу!
(Кур'ан, Савезници, 63)**

Место и начин окупљања

Размисли, затим, о томе како ће се људи након проживљења, голи, боси, и необрезани, окупљати на једном месту, на равној ледини, где нећеш ни удубљења ни узвишења видети, као што Узвишени каже:

**А питају те о планинама, па ти реци:
"Господар мој ће их у прах претворити и расути, а
место на којима су биле равном ледином оставити,**

ни удубљења ни узвисишења на Земљи нећеш видети." (Кур'ан, Та-ха, 105-107)

Узвишени, такође, каже:

На дан када Земља буде замењена другом земљом, а и небеса. (Кур'ан, Аврам, 48).

Ибн 'Аббас у вези са овим каже: "Она ће се повећавати и смањивати. Са ње ће нестати дрвећа, планина, долина и свега што је на њој и прострети се као што се простире уштављена кожа из Укказа. Биће то сасвим другачија земља, бела попут сребра, на којој није проливена крв нити почињен грех. Што се, ипак, небеса тиче, са њих ће нестати Сунца, Месеца и звезда."

Веровесник, нека је мир над њим, је рекао: "Људи ће се на Судњем дану окупити на белој, до тада негаженој земљи, попут јуфке од чистог брашна без олупине и мекиња, на којој нико неће имати никакву орјентацију."

У хадису који од Веровесника, нека је мир над њим, преноси Ебу Хурејре, Бог био задовољан њиме, даје се опис окупљања и каже: "Људи ће, било им драго или не, долазити из три правца. На камили ће

јахати по двојица, по тројица, по четворица и по десеторица. Остале ће терати ватра, преко дана ће се одмарати где се и они одмарају, ноћи ће где и они ноће, освитаће где и они освићу и вече ће дочекивати где је они дочекују."

Од Катаде се преноси да је Енес, нека је Бог задовољан њиме, причао да је један човек дошао и рекао: "Божији Веровесниче, како ће неверник (на Судњем дану) ићи својим лицем окренут према земљи?" - Па му је рекао: "Зар Онај ко му је дао да на овоме свету иде на ногама није способан да му да на Судњем дану да иде на лицу окренутом према земљи?"

Катаде је рекао: "Јесте, тако ми моћи нашег Господара!" У томе се смислу и каже у речима Узвишеног:

Ми ћемо их, на Судњем дану, сакупити, лицем земљи окренуте, слепе, неме и глуве; боравиште њихово биће Пакао; када год му пламен јења, појачаћемо им огањ. (Кур'ан, Ноћно путовање, 97)

Велика је разлика између ове две групе! Велика је разлика између њихова два пута! Једни ће

долазити јашући и улазиће у вртове уживања и милости Милосника Милостивог, а други ће бити вучени лицима окренутим према земљи и биће убацивани у паклену ватру, болну патњу где ће се непрестално кажњавати и мучити, као што стоји у речима Узвишеног:

Онога Дана када честите као узванике пред Милостивим накупимо и када у Пакао жедне грешнике потерамо. (Кур'ан, Марија, 85-86).

'Али б. Ебу Талиб је рекао: "Тако ми Бога, неће се окупљати пешке, идући својим ногама, већ јашући на камилама са златним седлима и на расним коњима са седлима од драгог камења, који ће, када зажеле ићи касом, а када зажеле летети. Речи Узвишеног:

... и када у Пакао жедне грешнике потерамо. Значе: толико жедне да ће им од жеђи грла пуцати, али опет неће до појилишта доћи, него ће у Пакао, паклену ватру, гној и кључалу воду, бити бачени.

У дугачком хадису у коме се говори о заузимању (шефа'ату) се између осталог каже: "Рећи ће им се: 'Шта сте пожелели?' - Па ће повикати: 'Воде, поцркасмо од жеђи!' На то ће им се показати на Пакао као варку (у којој ће им се учинити да има воде), а

заправо ће бити ватра која се једна на другу обрушава, и рећи: "Зар се нећете напити?"

Слављен и хваљен нека је Бог! Бог је велик! На овом свету су били равноправни, једнако је и једнима и другима стизала опскрба, једнако су ишли својим ногама, одлазили и долазили, једнако су благодати биле на располагању и онима који воле и онима који не воле Бога, а када им је дошла смрт, свако од њих је угледао свој пут и своје почивалиште! Исто тако, док су били у загробном животу, свако је остао сам са својим делима и са оним што је урадио пре смрти! И док буду тако, зачуће се заглушујући глас и позвати их, па ће зачас из гробова устати и према ономе који позива пожурити, једни на расним коњима, други на девама, трећи пешке, а четврти, пужући на својим лицима. Једни ће ка светлу гледати, а други ће у мраку слепи бити, једни ће Милостивом хитати, а други ће у ватру улазити, једни ће сребрене нарукнице носити и пити чисто пиће од свога Господара, а друге ће у окове стављати и зебаније¹ маљевима по стомацима и леђима ударати.

---

¹ Анђели стражари у Паклу.

Једни ће хаљине од дибе, кадифе и разноврсних скупочених материјала облачити, а други кошуље од ватре и катрана.

Једнима ће њихов Господар рећи: "Мир са вама! Зато што сте стрпљиви били чека вас најлепше пребивалиште!" А другима: "Останите у њој презрени и ништа ми не говорите!" И они из Ватре никада неће изаћи.

Тада ће истина изаћи на видело, разићиће се њихови путеви и раздвојиће се две скупине. Тада ће оно што је било невиђено постати виђено, оно што је било тајно, постаће јавно, оно што је било покривено, постаће откривено, а оно што је било сакривено, постаће очевидно.

Узвишени Бог каже:

Зар ћемо поступити с онима који верују и чине добро као са онима који праве неред на Земљи, или, зар ћемо поступити с онима који се греха клоне исто као и са грешницима? (Кур'ан, Сад, 28)

Мисле ли они који чине зла дела да ћемо с њима поступити једнако као са онима који верују

и добра дела чине, да ће им живот и смрт бити исти? Како лоше расуђују! (Кур'ан, Тешка невоља, 21)

Колико ће оних који су на овом свету свакојаку одећу носили, тога дана, толико дуго голи остати! Колико ће оних који су на овом свету најразличитија јела јели, тога дана, толико дуго глад трпети! Колико је оних који су на овом свету шта год су хтели пили, тога дана, толику жеђ трпети! Колико је оних који су на овом свету у свему уживали, а тога дана, ће толики бедници бити!

Узвишени Бог каже:

Тај други свет даћемо онима који не желе да се на Земљи охولة и да неред чине, а оне који се Бога боје, чека срећан крај. (Кур'ан, Казивање, 83)

Онај ко учини добро дело добиће десетороструку награду за њега, а онај ко уради зло - па, они који буду зло радили биће тачно према заслуги кажњени. (Кур'ан, Казивање, 84)

Како ће изгледати страхоте Судњег дана?

Узвишени Бог каже:

А ти никако не мисли да Бог не мотри на оно што раде неверници! Он им само пушта до Дана када ће им очи остати отворене, и када ће журећи, уздигнутих глава, нетремице гледати а срца ће им празна бити. (Кур'ан, Аврам, 42-43)

Ел-Хасан каже да речи Узвишеног журећи, уздигнуте главе значе свако ће тога дана дигнуте главе гледати према небу и нико никога неће видети, нетремице гледати, тј. погледи ће им се од пренапетости укочити и никоме неће ни падати на памет да о другоме мисли, а срца ће им празна бити. Катаде каже да ће им срца изаћи из груди и застати у грлу, па неће моћи ни изаћи из уста, нити се вратити на своје место. У њима неће ништа бити, зато се овај исти израз употребљава и за празни простор између Земље и небеса, као и за ваздух.

Се'ид б. Џубејр каже: "Тј. кружећи наоколо по унутрашњости, не могавши наћи место где ће се смирити. У томе су значењу и речи Узвишеног:

... када ће срца до гркљана допрети и попречити се. (Кур'ан, Верник, 18).

Катаде каже: "Када ће срце у гркљану од страха застати, па неће моћи ни изаћи, нити се вратити на своје место. Нико без Божијег допуштења неће моћи ништа проговорити." Ел- Бегави каже: "Потиштена и испуњена страхом и зебњом, јер израз значи смењивање беса, страха и жалости у срцу све док се не стесни."

Узвишени Бог каже: **Када ближњи неће ближњег ништа питати.** (Степени, 10)

Тј. када свако буде заокупљен својом бригом и када ближњи неће имати времена да се распитује за стање свога ближњег, као што на другим местима Узвишени каже:

Тога дана ће се сваки човек само о себи бринути. (Кур'ан, Абесе, 37)

Ако греховима претоварени позове да му се понесу, нико му их неће понети, па ни рођак. (Кур'ан, Створитељ, 18).

Икриме каже: "На Судњем дану комшија ће се ухватити за комшију и рећи: 'Господару, упитај овога зашто је испред мене затварао своја врата?' Неверник ће се хватати за верника и говориће: 'О верниче, дај

ми своју руку! Ја знам какав сам према теби био на овом свету, али ми данас толико требаш!" Верник ће се код свога Господара толико за њега заузимати да ће и њега вратити на место које му првобитно није било намењено, тј. у Пакао. Отац ће се на Судњем дану држати своје дете и говориће му: "Сине, какав сам ја према теби као отац био?" - Па ће га споменути по добру. На то ће му он рећи: "Сине, данас ми је потребан макар један трун од твојих добрих дела да бих се спасио од овога што видиш." На то ће му његово дете рећи: "Оче, знам да је мало то што тражиш, али се и ја бојим онога чега се бојиш и ти, па ти не могу ништа дати." Затим ће се ухватити за своју жену и рећи ће јој: "О та и та, какав сам ја према теби као муж био?" - Па ће му споменути учињено добро. На то ће јој он рећи: "Данас од тебе тражим да ми позајмиш само једно добро дело, не бих ли се спасио од овога што сама видиш." На то ће му она рећи: "То што од мене тражиш је тако мало, али ти то не могу учинити, нити било шта дати, јер се и ја бојим од истог онога од чега се и ти бојиш."

Од Аише, Бог био задовољан њоме, се преноси да је Веровесник, нека је мир над њим, рекао: "Људи ће на Судњем дану устајати пред Господаром светова. Неки од њих купаће се у зноју до усних шкољки.

Од Ел-Микдада б. ел-Есведа, Бог био задовољан њиме, се преноси да је чуо када је Божији Посланик, нека је мир над њим, рекао: "Када буде Судњи дан Сунце ће се изнад људи толико ниско спустити да ће од њих бити колико једну или две миље, па ће их Сунце топити. Они ће се према својим делима у зноју облевати. Некоме ће зној бити до колена, некоме до појаса, а некоме скроз до уста."

Како ће изгледати суђење?

Узвишени Бог каже:

Данас ћемо им уста запечатити, њихове руке ће Нам говорити, а ноге њихове ће о оном што су радили сведочити. (Кур'ан, Ја-син, 65)

А на дан када Божији непријатељи у Ватру буду потерани, - они први биће задржани, да би их сустигли остали, - и када дођу до ње, уши њихове, и очи њихове, и коже њихове сведочиће против њих о ономе што су радили. "Зашто сведочите против нас!" - упитаће они коже своје. "Бог, који је дао способност говора сваком бићу, обдарио је даром говора и нас" - одговориће. "Он вас је први

пут створио и Њему сте се, ево, вратили. Ви се нисте крили зато да не би уши ваше и очи ваше и коже ваше против вас сведочиле, већ зато што сте веровали да Бог неће сазнати много тога што сте радили. И то ваше уверење, које сте о Господару своме имали, упропастило вас је, и сада сте настрадали." (Кур'ан, Објашњење, 19-23)

Од Енеса, Бог био задовољан њиме, се преноси да је рекао: "Били смо код Веровесника, нека је мир над њим, па се насмејао и упитао: 'Знате ли чему сам се насмејао?' - Па смо рекли: 'Бог и Његов Посланик најбоље знају.' На то је рекао: 'Препирању роба са својим Господаром. Роб ће рећи: 'Господару, зар ме нећеш поштедети неправде?' - Па ће одговорити: 'Хоћу.' Он (роб) ће рећи: 'Не слажем се да против мене буде сведок ико други до сам ја.' - Па ће му рећи: 'Довољно је да ти данас против себе рачун водиш и да писари племенити буду сведоци.' Он (тј. Посланик) је рекао: "Затим ће му се запечатити уста и рећи ће се његовим органима тела: 'Говорите!' - Па ће почети причати о његовим делима." Он (тј. Посланик) је рекао: "Затим ће му се пустити да говори, па ће рећи тј. својим органима: 'Далеко вам, далеко било, па ја сам се због вас препирао."

Од Аише, Бог био задовољан њоме, се преноси да је Веровесник, нека је мир над њим, рекао: "Ко год буде испитиван, биће кажњен." - Па сам рекла: "Зар Бог није рекао: Онај коме буде књига његова у десну руку његову дата, лако ће рачун положити. (Цепање, 7-8) - Па је рекао: "То је само излагање. Нема никога ко ће на Судњем дану бити испитиван, а да неће пропасти."

Од Ебу Берзе, Бог био задовољан њиме, се преноси да је Божији Посланик, нека је мир над њим, рекао: "Човекова се стопала на Судњем дану неће помаћи док не буде упитан за петоро: у чему је живот потрошио, у чему је младост провео, како је иметак зарадио и у што га је потрошио и да ли је радио по ономе што је знао."

Од Ебу Хурејре, Бог био задовољан њиме, се преноси да је Божији Посланик, нека је мир над њим, рекао: "Права према другима на Судњем дану ће се морати изравнати, дотле да ће се од рогате овце узети и дати шугастој."

Каква ће вага и вагање бити?

Узвишени Бог каже:

Ми ћемо на Судњем дану исправне терезије (ваге) поставити, па се никоме криво неће учинити; ако нешто буде тешко колико зрно горушице, Ми ћемо за то казнити или наградити. А доста је што ћемо Ми рачуне испитивати. (Кур'ан, Веровесници, 47)

Мерење тога дана биће праведно: они чија добра дела превагну, они ће шта желе постићи; а они чија добра дела буду лака, они ће, зато што доказе наше нису признавали, страдати. (Кур'ан, Бедеми, 8-9)

О томе шта ће се заправо на Судњем дану мерити међу исламским учењацима постоје четири мишљења:

1. Да ће се мерити сама дела, тј. да ће се човекова дела отеловити и ставити на вагу. Узвишени Бог каже: **Онај ко буде урадио колико трун добра - видеће га, а онај ко буде урадио колико трун зла - видеће га. (Кур'ан, Земљотрес, 7.-8.)**

У хадису који преноси Ебу Хурејре, Бог био задовољан њиме, стоји да је Божији Посланик, нека је мир над њим, рекао: "Две драге речи Милостивом,

лаке на језику, а тешке на ваги су: 'Слављен и хваљен нека је Бог, слављен нека је Узвишени Бог!'"

2. Да ће се мерити саме књиге у којима су записана дела. На то упућује хадис у коме се говори о листићу, а који преноси Абдуллах б. 'Амр б. ел-'Ас, Бог био задовољан њиме, и у коме стоји да је Божији Посланик, нека је мир над њим, рекао: "Узвишени ће Бог на Судњем дану, између свих људи, изабрати једног човека од мојих следбеника и развити његових деведесет и девет смотака књига, од којих ће сваки смотак бити дугачак докле поглед допире. Затим ће му рећи: 'Поричеш ли ишта од овога и мислиш ли да су ти Моји чувари - писари какву неправду учинили?' - Па ће рећи: 'Не, Господару!' Затим ће га упитати: 'Имаш ли још каквих оправдања или добрих дела?' - Па ће се човек уплашити и рећи: 'Немам, Господару.' На то ће Он рећи: 'Напротив, код Нас има једно твоје добро дело које ти данас неће бити заборављено, па ће му извадити један листић на коме ће писати: 'Сведочим да нема бога, осим Бога Једнинога и сведочим да је Мухаммед, нека је мир над њим, Божији посланик.' Затим ће рећи: 'Доведите га!' - Па ће овај упитати: 'Господару, шта је овај листић у односу на оволике књиге?' На то ће му рећи: 'Данас ти неће бити учињена никаква неправда.' Затим ће књиге

бити стављене на један тас, а листић на други тас ваге, па ће листић претегнути књиге. Ништа није теже од онога што је урађено са претходно изговореним речима: "У име Бога, Милосника, Милостивог!"

3. Да ће се мерити награда за учињена дела, као што стоји у хадису ен-Нуваса б. Сем'ана ел-Келабије, Бог био задовољан њиме, који каже да је чуо да је Божији Посланик, нека је мир над њим, рекао: "На Судњем дану биће доведен Кур'ан и они који су по њему радили. Напред ће бити поглавља "Ел-Бекаре" и "Имранова породица". Њих два је Божији Посланик, нека је мир над њим, упоредио са три примера која још нисам заборавио. Он је рекао да су она (тј. поглавља Ел-Бекаре и Имранова породица) "као два црна облака или два хлада, а између њих исток, или као два јата птица која круже и заговарају онога ко их учи." Ет-Гирмизи, Бог му се смиловао, каже: "То значи да ће бити доведени и награде његовог учења."

4. Да ће се мерити сами људи који су чинили дела. Доказ за то је хадис који преноси Ебу Хурејре, Бог био задовољан њиме, у коме стоји да је Божији Посланик, нека је мир над њим, рекао: "На Судњем дану ће доћи крупан и дебео човек па код

Бога неће тежити ни колико је крило комарца." додавши: "Прочитајте (речи Узвишеног):

...и на Судњем дану им никаква значаја нећемо дати. (Кур'ан, Пећина, 105)

На основу горе наведених текстова види се, а то, опет, Бог најбоље зна, да ће се на Судњем дану заједно мерити и човек и његова дела, и књиге у којима су она записана. Зато између наведених текстова нема никаква неподударања. Бог, опет, најбоље зна

Каква ће бити сират - ћуприја?

У Бухаријином Сахиху и Муслимову Сахиху од Ебу Хурејре, Бог био задовољан њиме, се у дугом хадису о виђењу и заузимању, преноси да је Божији Посланик, нека је мир над њим, рекао: "... па ће се између два краја Пакла поставити ћуприја. Ја и моји следбеници ћемо бити први који ће је прећи. Неће бити допуштено никоме да говори, осим посланицима. Тога Дана посланици ће молити: "Боже, спаси! Боже, спаси!" У Паклу ће бити куке попут бодљики од са'дана (бот. неурада процумбенс). Јесте

ли видели како изгледа са'дан?" - Па су рекли: "Јесмо, Божији Посланиче." Затим је наставио: "Оне (тј. куке) су попут бодљики од са'дана, само што нико осим Узвишеног Бога не зна колике су. Оне ће за себе качити људе према њиховим делима. Међу њима ће бити оних који ће због својих дела пропасти, оних који ће бити оковани, оних којима ће запињати и падати на тле и оних који ће мимо њих проћи итд."

У дугачком, мерфу² хадису који преноси Ебу Се'ид ел-Худри, Бог био задовољан њиме, између осталог стоји: "Затим ће се донети ћуприја и поставити изнад два краја Пакла." Упитали смо: "Божији Посланиче, а каква је ћуприја?" - Па је рекао: "Склиска и јако клизава са хватаљкама, кукама и широко отвореним кукастим бодљикама, сличне као што су оне на са'дану који расте у Неџду. Верник ће преко ње прећи као поглед ока, као муња, као ветар и као јахач на најбољем расном коњу. Спасиће се и муслиман и онај ко се мало огребе. Остали ће све до једног пропасти у паклену ватру вукући за собом једни друге."

---

² Мерфу хадис је хадис који преноси дову (молитву) од Посланика, нека је мир над њим.

У хадису који наводи Муслим у једној верзији стоји да је Ебу Се'ид рекао: "Чуо сам да је Ђуприја тања од длаке и оштрија од сабље."

Сравнавање рачуна међу противницима

Знај да ће се од опасности на ономе свету спасити само онај ко се на овоме свету стално сам са собом обрачунава, преиспитује и своја дела, речи, кораке и погледе мери и одмерава једино вагом Верозакона. Самообрачунавање је неопходно како би се човек пре смрти искрено покајао за сваки учињени грех, увидео своје грешке и недоследност у извршавању обавеза према Узвишеном Богу, мало помало се одужио према онима којима је нанео неправду, затражио опроста од свих оних које је на било који начин увредио; било то језиком, руком или погрешним мишљењем у себи, тако да би пре него што умре, придобио њихова срца, не остајући никоме дужан. То је оно што човека, без полагања рачуна, уводи у Рај.

У супротном, ако човек умре, пре него што са сваким изравна рачуне, на Судњем дану ће се око њега окупити сви они с којима је био у спору, па ће га

једни теглити за руку, други чупати за косу, трећи се прибити уз њега, четврти говорити да му је неправду учинио, пети да га је опсовао, шести да му се ругао, седми да га је у купопродаји преварио итд. Ако тако не уради, биће и оних који ће говорити да му је под маном продао робу, да је прекрио ману, да је варао на цени, да га је видео сиромашног и помоћи потребног, па да му, иако је био богат, није помогао, да је видео да му је неправда учињена и да му, иако је могао, није у помоћ притекао и неправду отклонио.

Укратко, око тебе ће се окупити сви они према којима си нешто дужан остао и тражиће своје право, а ти ћеш збуњено гледати колико их је, немоћан да им се одупреш и супротставиш. Једино ће ти преостати да се надаш у свога Господара, неће ли те Он из њихових руку ишчупати. Међутим, уши ће ти зачути позив Свемогућег:

Данас ће сваки човек према заслуги кажњен или награђен бити; Данас неће неправде бити!
(Кур'ан, Верник, 17)

Тада ће ти срце, умало, од страха, искочити. Тада ћеш да се сетиш да те је Бог преко Свога

Посланика, нека је мир над њим, упозоравао и опомињао:

А ти никако не мисли да Бог не мотри на оно што раде неверници! Он им само пушта до дана када ће им очи остати отворене, и када ће журећи, уздигнутих глава, нетремице гледати; а срца ће им празна бити. (Кур'ан, Аврам, 42-43)

Како ти је само данас драго претресати туђе бриге, друге трачати и њихову имовину закидати и јести! Како ће ти тешко бити на Судњем дану када све изађе на видело правде и када се разоткрију твоје срамоте и неваљали поступци! Зато се добро пази да против себе не изазовеш Божији бес и гнев, а тиме и Његову болну казну. Буди устрајан на правоме путу, јер ко буде устрајан на правоме путу на овом свету, биће му лакше да пређе преко сират-ћуприје на оном свету и да се спаси. Онај ко на овоме свету скрене са правог пута, биће му леђа претоварена теретом греха на оном свету, које неће моћи да издржи, него ће поклекнути и пасти у провалију ватре паклене на првом кораку којим крочи преко сират-ћуприје.